

УДК 336.73

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ

Сулима Мар'яна Олександрівна,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри облікових технологій і оподаткування,
Навчально-науковий інститут банківських технологій та бізнесу
Університету банківської справи
e-mail: maryana7@ukr.net; ORCID ID: 0000-0002-5297-7388

Несвідома Марина Юрївна,

студентка
Навчально-наукового інституту банківських технологій та бізнесу
Університету банківської справи
e-mail: nesvidoma@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-3148-0284

Анотація. Розглянуто проблеми державного регулювання ринку фінансових послуг. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення державного регулювання небанківських фінансових установ. Значна увага приділена дослідженню нових вимог до регулювання небанківських фінансових установ. Адже 1 липня 2020 року ухвалено Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», який передбачає ліквідацію Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг і розподіл повноважень з регулювання фінансового ринку між двома регуляторами, а саме: Національним банком України і Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Крім того, значна увага приділена моделі регулювання і нагляду за фінансовими установами, як і нагляду за банками, яка здійснюється за ризик-орієнтованим підходом. Нове регулювання і нагляд у небанківському фінансовому секторі реалізуватиметься за міжнародними стандартами так само, як це відбувається і в банківському секторі. Головне завдання регулятора полягає в тому, аби зробити нагляд за діяльністю цих організацій адекватним тим ризикам, які притаманні діяльності кожної з них. Водночас компанії, які працюють на базі власного капіталу, не мають відчувати надмірної присутності регулятора у своїй діяльності. Крім того, досліджено нові вимоги ЗУ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», що був затверджений 16.08.2020 і направлений на захист прав і законних інтересів громадян, суспільства і держави, а також забезпечення національної безпеки. Здійснено аналіз діяльності небанківських фінансових установ і визначено вплив кризи Covid-19 на їхню діяльність.

Ключові слова: банки, небанківські фінансові установи, закон, «спліт», регулятор, ринок фінансових послуг, криза.

Формул: 0; рис.: 2; табл.: 0; бібл.: 8.

FEATURES OF REGULATION OF NON-BANK FINANCIAL INSTITUTIONS OF UKRAINE

Sulyma Maryana,

Ph. D. in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of Accounting Technologies and Taxation,
Educational-Scientific Institute of Banking Technologies and Business
Banking University
e-mail: maryana7@ukr.net; ORCID ID: 0000-0002-5297-7388

Nesvidoma Maryna,

student
Educational-Scientific Institute of Banking Technologies and Business
Banking University
e-mail: nesvidoma@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-3148-0284

Abstract. The article considers the problems of state regulation of the financial services market. The regulation of each market sector will differ depending on whether the financial institution attracts customer funds. Thus, banks, insurance companies and credit unions operate with funds raised from customers, while other financial institutions operate on the basis of equity. The key task of the regulator is to make supervision of the activities of these organizations adequate to the risks inherent in the activities of each of them. At the same time, companies that operate on the basis of equity should not feel the excessive presence of the regulator in their activities. In this paper the normative-legal provision of state regulation of non-banking financial institutions is analyzed. Considerable attention is paid to the study of new requirements for the regulation of non-bank financial institutions. After all, on July 1, 2020, the Law of Ukraine «On Financial Services and State Regulation of Financial Services Markets» was adopted, which provides for the liquidation of the National Commission for Regulation of Financial Services Markets and distribution of financial market regulation powers between two regulators, namely the National Bank of Ukraine and the National Commission on Securities and Stock Market. In addition, considerable attention is paid to the model of regulation and supervision of financial institutions, as well as the supervision of banks, which is carried out in a risk-oriented approach. The new regulation and supervision in the non-banking financial sector will be implemented according to international standards in the same way as in the banking sector. The main task of the regulator is to make the supervision of the activities of these organizations adequate to the risks inherent in the activities of each of them. At the same time, companies that operate on the basis of equity should not feel the excessive presence of the regulator in their activities. In addition, the article examines the new requirements of the Law «On Prevention and Counteraction to Legalization (Laundering) of Proceeds from Crime, Financing of Terrorism and Financing of Proliferation of Weapons of Mass Destruction», which was approved on 16.08.2020 and aimed at protecting the rights and legitimate interests of citizens, society and the state, as well as ensuring national security. The activity of non-bank financial institutions is analyzed and the impact of the Covid-19 crisis on their activity is determined.

Keywords: banks, non-bank financial institutions, law, «split», regulator, financial services market, crisis.

JEL Classification G21, G22, G23, G28

Formulas: 0; fig.: 2; tabl.: 0; bibl.: 8.

ОСОБЕННОСТИ РЕГУЛИРОВАНИЯ НЕБАНКОВСКИХ ФИНАНСОВЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ УКРАИНЫ

Сулима Марьяна Александровна,

кандидат экономических наук, доцент,

доцент кафедры учетных технологий и налогообложения,

Образовательно-научный институт банковских технологий и бизнеса

Университета банковского дела

e-mail: maryana7@ukr.net; ORCID ID: 0000-0002-5297-7388

Несвидомая Марина Юрьевна,

студентка

Образовательно-научного института банковских технологий и бизнеса

Университета банковского дела

e-mail: nesvidoma@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-3148-0284

Аннотация. Рассмотрены проблемы государственного регулирования рынка финансовых услуг. Проанализировано нормативно-правовое обеспечение государственного регулирования небанковских финансовых учреждений. Значительное внимание уделено исследованию новых требований по регулированию небанковских финансовых учреждений. Ведь 1 июля 2020 года принят Закон Украины «О финансовых услугах и государственном регулировании рынков финансовых услуг», который предусматривает ликвидацию Национальной комиссии по регулированию рынков финансовых услуг и распределение полномочий по регулированию финансового рынка между двумя регуляторами, а именно: Национальным банком Украины и Национальной комиссией по ценным бумагам и фондовому рынку. Кроме того, значительное внимание уделено модели регулирования и надзора за финансовыми учреждениями, как и надзора за банками, которая осуществляется за риск-ориентированным подходом. Новое регулирование и надзор в небанковском финансовом секторе будет реализовываться по международным стандартам так же, как это происходит и в банковском секторе. Главная задача регулятора состоит в том, чтобы сделать надзор за деятельностью организаций адекватным тем рискам, которые присущи деятельности каждой из них. В то же время компании, которые работают на базе

собственного капитала, не должны чувствовать чрезмерного присутствия регулятора в своей деятельности. Кроме того, исследованы новые требования ЗУ «О предотвращении и противодействии легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, финансированию терроризма и финансированию распространения оружия массового уничтожения», который был утвержден 16.08.2020 и направлен на защиту прав и законных интересов граждан, общества и государства, а также обеспечения национальной безопасности. Осуществлен анализ деятельности небанковских финансовых учреждений и определено влияние кризиса Covid-19 на их деятельность.

Ключевые слова: банки, небанковские финансовые учреждения, закон, «сплит», регулятор, рынок финансовых услуг, кризис.

Формул: 0; рис.: 2; табл.: 0; библи.: 8.

Вступ. На думку багатьох економістів, фінансовий сектор України перебуває у кризовому стані. А ступінь проникнення фінансових послуг в Україні серед населення — на найнижчому в Європі рівні. Тому зміни на ринку фінансових послуг викликані не тільки виконанням чергових умов Світового банку і Міжнародного валютного фонду. Так, на ринку з потужним попитом на фінансові послуги мають працювати «достойні» продавці якісних фінансових послуг. Варто зауважити, що до 1 липня 2020 року регулювання небанківськими фінансовими установами здійснювала Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку і частково Національний банк України (за небанківськими фінансовими установами, які мали ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків і на здійснення валютних операцій). Першого липня 2020 року Верховна рада України (далі — ВРУ) ухвалила закон, який передбачає так званий «спліт», тобто перехід регулювання частини небанківського сектору від Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг (далі — Нацкомфінпослуг)

до Національного банку України (далі — НБУ) [1]. Значимо, що НБУ тепер виступає регулятором страхових, лізингових, фінансових компаній, кредитних спілок, ломбардів і бюро кредитних історій. У свою чергу, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі — НКЦПФР) регулюватиме діяльність недержавних пенсійних фондів і фондів фінансування будівництва (рис. 1).

Реформа фінансового сектору за останні п'ять років сприяла макрофінансовій стабілізації та підвищенню фінансової стійкості, надійності та прозорості банків.

Слід погодитись з думкою, що «спліт» надає НБУ змогу продовжувати забезпечувати фінансову стабільність більш комплексно та ефективно завдяки регулюванню не лише банківського, а й небанківського секторів. Крім того, він має сприяти подальшій євроінтеграції України в межах імплементації директив та інших документів ЄС і приведення національної нормативної бази у відповідність до міжнародних стандартів [2].

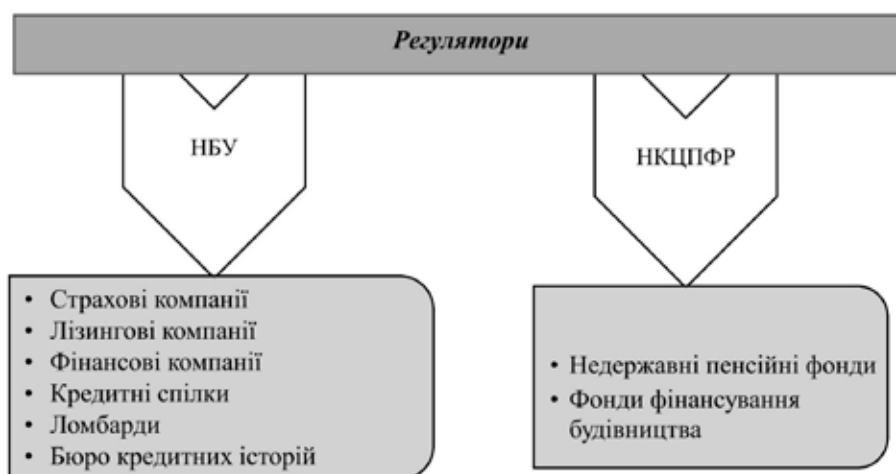

Рис. 1. Регулятори і їхня сфера впливу на діяльність фінансових установ

Примітка. Складено за [1].

Аналіз досліджень і постановка завдання. Проблеми розвитку ринку фінансових послуг і регулювання небанківських фінансових установ висвітлені в наукових працях вітчизняних учених, економістів та фінансистів. Серед нечисленних досліджень і публікацій найбільш ґрунтовні науково-практичні

результати з цієї проблематики висвітлено в роботах О. Барановського, О. Залетова, В. Левченко, В. Міщенка та інших. У роботах науковців підкреслено важливість і доцільність регулювання небанківського ринку.

Результати дослідження. Метою державного регулювання ринків фінансових послуг в Україні є:

проведення єдиної та ефективної державної політики у сфері фінансових послуг; захист інтересів споживачів фінансових послуг; створення сприятливих умов для розвитку і функціонування ринків фінансових послуг; створення умов для ефективної мобілізації і розміщення фінансових ресурсів учасниками ринків фінансових послуг з урахуванням інтересів суспільства; забезпечення рівних можливостей для доступу до ринків фінансових послуг і захисту прав їхніх учасників; додержання учасниками ринків фінансових послуг вимог законодавства; запобігання монополізації та створення умов розвитку добросовісної конкуренції на ринках фінансових послуг; контроль за прозорістю та відкритістю ринків фінансових послуг; сприяння інтеграції в європейський і світовий ринки фінансових послуг [3].

Принцип регулювання і нагляду за фінансовими установами, як і нагляду за банками, здійснюється за ризик-орієнтованим підходом.

Нова модель передбачає удосконалення правил щодо ліцензування, оцінки платоспроможності та ліквідності, корпоративного управління і системи управління ризиками, використання ризик-орієнтованого пруденційного нагляду, нагляду за ринковою поведінкою, а також визначення процедури реорганізації, поновлення діяльності та виведення компаній із ринку.

Регулювання кожного сектору ринку буде відрізнятися залежно від того, чи залучає фінансова установа кошти клієнтів. Так, банки, страхові компанії та кредитні спілки працюють завдяки коштам, залученим від клієнтів, а інші фінансові установи працюють на базі власного капіталу. Ключове завдання регулятора — зробити нагляд за діяльністю цих організацій адекватним тим ризикам, які властиві діяльності кожної з них. Водночас компанії, які працюють на базі власного капіталу, не мають відчувати надмірної присутності регулятора у свій діяльності.

Регулювання і нагляд у небанківського фінансового сектору здійснюється за міжнародними стандартами. Актуальні проблеми ринку вимагають оновлення правил ведення діяльності та створення рівних умов ведення бізнесу й ефективного регулювання. Реформування небанківського сектору сприяє розвиткові економіки України та створенню перспектив для подальшого розвитку і вдосконалення ринку. Наразі НБУ приділяє вагомому увагу захистові прав споживачів, тому що саме достовірна інформація про фінансові послуги та довіра споживачів впливає на попит і сприяє розвиткові ринку. Цей напрям діяльності окреслює роботу зі зверненнями громадян до НБУ та систематизацію виявлених порушень і головних недоліків у роботі небанківських фінансових установ та ефективного реагування на них. Крім цього, регулюється добросовісність реклами і повнота розкриття інформації про послуги. Це є важливо, адже багато недобросовісних компаній вводять в оману користувачів своїх

послуг. Ключові наглядові повноваження щодо небанківських фінансових установ реалізовує Комітет з питань нагляду і регулювання діяльності небанківських фінансових послуг. Також в організаційній структурі Національного банку організовано окремі підрозділи, які здійснюватимуть нагляд за небанківськими фінансовими установами. Національний банк створює умови для розвитку фінансових інструментів і бізнес-моделей, що відповідають вимогам кращих світових практик.

Ризик-орієнтований підхід згідно із ЗУ — це виявлення (виявлення), оцінка (переоцінка) і розуміння ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення, а також ужиття відповідних заходів щодо управління ризиками у спосіб та в обсязі, що забезпечують мінімізацію таких ризиків залежно від їхнього рівня [4].

Для аналізу діяльності небанківських фінансових установ НБУ запровадив спеціальну звітність. Подання звітності до Національного банку є обов'язковою вимогою до їхньої діяльності [5]. Подання виправленої звітності, яке не було здійснене вчасно, має бути здійснене в найкоротші терміни. Для коригування і подання звітності після закінчення встановленого строку установи мають дотримуватися вимог розділу I пункту 10 Інструкції щодо подання звітності небанківськими фінансовими установами до НБУ. Звітність за II квартал 2020 року фінансові установи вперше подавали вже до нового регулятора — НБУ. При цьому було використано нові алгоритми, через що показники діяльності могли не завжди коректно відображатися у файлах звітності. Тому узагальнена звітність в окремих аспектах (розрізах) може містити розбіжності.

За очікуваннями НБУ, після завершення гострої фази економічної кризи і з початком відновлення економічної активності відбудеться збільшення обсягів надання послуг страховими компаніями, фінансовими компаніями та ломбардами. Для кредитних спілок відновлення може тривати довше. Небанківські фінансові установи мають працювати над розв'язанням структурних проблем для посилення міцності сектору, а також підвищити якість і своєчасність подання звітності [6].

За підсумками роботи небанківського ринку за дев'ять місяців 2020 року, усі сектори цього ринку поступово відновлюють обсяги діяльності, деякі з них — навіть до докарантинного рівня I кварталу цього року [7].

За результатами III кварталу 2020 року та з урахуванням нової системи регулювання зроблено певні статистичні висновки щодо діяльності небанківських фінансових установ. За даними загальнодоступної звітності слід зазначити, що ринок страхування

найменше постраждав від кризи Covid-19 і від переходу до нового регулятора. Загальні показники діяльності не погіршилися, а те, що показники незначно змінилися, можна пов'язати з виходом декількох

гравців з ринку за власним бажанням. У III кварталі кількість страхових компаній не змінилася (рис. 2) і становить 215, з яких 20 займаються виключно страхуванням життя [5].

Рис. 2. Динаміка зміни кількості небанківських фінансових установ за період II кварталу 2020 — III кварталу 2020

Примітка. Складено за [7].

Із 215 страхових компаній не подали звітність 16, але слід зазначити, що це без урахування тих компаній, що зареєстровані на тимчасово окупованих територіях, а шість — подали свою звітність, і свою діяльність з початку року вони не здійснювали [8].

Варто зазначити, що основною проблемою сектору є невиконання компаніями вимог із забезпечення платоспроможності. Ці вимоги були запроваджені ще Нацкомфінпослуг, проте повноцінно реалізовані з 30 червня 2020 року; 57 страхових компаній не виконували вимоги до платоспроможності та достатності капіталу, але за III квартал 2020 року ця кількість зменшилась до 49 компаній.

Найбільше позначилася криза Covid-19 на діяльності кредитних спілок. Їхня активність значно знизилась ще весною, до збитків призвели неповернення кредитів позичальниками.

Також слід зазначити, що кредитним спілкам досить важко конкурувати з іншими небанківськими фінансовими установами через законодавче обмеження на надання супутніх фінансових послуг. За III квартал зменшилась кількість кредитних спілок, але лише на одну (див. рис. 2). На сьогодні ця кількість становить 327 компаній. Також спостерігається тенденція стосовно погіршення кредитного портфеля, а саме рівень прострочених кредитів зріс на 34,2 %; 11 кредитних спілок не виконують вимоги до платоспроможності та достатності капіталу.

Загалом, вплив коронакризи відчували і фінансові компанії, лізингодавці, ломбарди. Кількість фінансових компаній у III кварталі зменшилась на 13 установ, що на сьогодні становить 1 025 компаній (див. рис. 2). Усі 13 компаній покидають ринок фінансових послуг добровільно.

Обсяги з лізингу знизились так само, як і обсяги з кредитування, а також умови щодо кредитування стали суворіші. А ось кількість юридичних осіб

збільшилася на одну компанію і становить 145 компаній (див. рис. 2). Але зростали обсяги факторингових установ, що у своїй сутності полягають у викупі непрацюючих кредитів з метою подальшого регулювання (колекторська діяльність). Обсяги послуг факторингу у III кварталі, скоротилися — з 22 млрд грн у I кварталі до 19,5 млрд грн у III кварталі.

Ломбарди сповільнили загалом свою діяльність, основна частина позик іде під заставу виробів із дорогоцінних металів і каміння, це 80 %, ще 19 % — під заставу побутової техніки. Кількість ломбардів змінилась не суттєво, лише дві компанії, та становить 304 фінансові установи (див. рис. 2).

У III кварталі 160 компаній не вело діяльність, 56 фінансових компаній не подали звітність до Національного банку за III квартал 2020 року, 35 юридичних осіб — лізингодавців із початку року не уклали жодного договору лізингу, 13 ломбардів не надавали послуги з початку цього року, 18 ломбардів не подали звітність до Національного банку.

Висновки. Проведене дослідження вітчизняного ринку фінансових послуг дає можливість зробити висновки щодо перебування його на етапі трансформації. Розглянуто нові вимоги щодо регулювання і нагляд з боку Національного банку України. Крім того, з'ясовано, що захист прав споживачів, який ще рік тому був дуже болючою темою, зараз поступово починає вносити свої корективи в роботу небанківських фінансових послуг. Низка компаній самостійно покидають ринок фінансових послуг через невідповідність до нових норм, що забезпечує в подальшому створення умов добросовісної конкуренції.

У цілому, небанківським фінансовим установам потрібно вжити заходів, щоб поліпшити показники діяльності. Значне занепокоєння викликають і компанії, що через маніпуляцію показниками звітності демонструють лише формальне виконання вимог,

не маючи достатнього запасу платоспроможності. Проведений аналіз у процесі дослідження дає змогу виявити вплив кризи Covid-19 на діяльність небанківських фінансових установ.

Список використаної літератури

1. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 № 2664-III [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 1. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>.
2. Національний банк прийняв повноваження з регулювання ринків небанківських фінансових послуг [Електронний ресурс] // Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. — 2020. — 1 липня. — Режим доступу : <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalnyi-bank-priynuv-povnovajennya-z-regulyuvannya-rinkiv-nebankivskih-finansovih-poslug>.
3. Гармашова Ю. О. Особливості регулювання ринку фінансових послуг в Україні / Ю. О. Гармашова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Економіка і менеджмент. — 2015. — Вип. 14. — С. 57—61.
4. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 № 361-IX [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. — 2020. — № 25. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.
5. Подання звітності НФУ до НБУ: адаптація до нових вимог і стандартів, плани розвитку [Електронний ресурс] / Департамент статистики та звітності. — 2020. — Березень. — Режим доступу : https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/StatNFU_pr_2020-03.pdf?v=4.
6. Огляд небанківського фінсектору: страхові компанії мають переглянути структуру активів, а кредитні спілки — посилити операційну ефективність [Електронний ресурс] // Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. — 2020. — 16 жовтня. — Режим доступу : <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-nebankivskogo-finsektoru-strahovi-kompaniyi-mayut-pereglyanuti-strukturu-aktiviv-a-kreditni-spilki--posiliti-operatsiynu-efektivnist>.
7. Небанківські фінустанови відновлюють діяльність до докарантинного рівня — звітність за 9 місяців 2020 року [Електронний ресурс] // Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. — 2020. — 2 грудня. — Режим доступу : <https://bank.gov.ua/ua/news/all/nebankivski-finustanovi-vidnovlyuyut-diyalnist-do-dokarantinnogo-rivnya--zvitnist-za-9-misyatsiv-2020>.
8. Контроль за дотриманням мінімальних вимог та якістю звітності небанківських фінустанов буде посилений — Огляд небанківського фінсектору [Електронний ресурс] // Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. — 2020. — 7 грудня. — Режим доступу : <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kontrol-za-dotrimannyam-minimalnih-vimog-ta-yakistyu-zvitnosti-nebankivskih-finustanov-bude-posileno--oglyad-nebankivskogo-finsektoru>.

References

1. Verkhovna Rada Ukrainy. (2002). Pro finansovi posluhy ta derzhavne rehuliyuvannya ryнкiv finansovykh posluh: Zakon Ukrainy vid 12.07.2001 № 2664-III [On financial services and state regulation of financial services markets: Law of Ukraine of 12.07.2001 № 2664-III]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy — Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 1. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text> [in Ukrainian].
2. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2020, July 1). *Natsionalnyi bank pryiniav povnovazhennia z rehuliyuvannya ryнкiv nebankivskykh finansovykh posluh* [The National Bank has adopted the authority to regulate the markets of non-banking financial services]. Ofitsiine Internet-predstavnytstvo Natsionalnoho banku Ukrainy [Official Internet Representation of the National Bank of Ukraine]. Retrieved from <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalnyi-bank-priynuv-povnovajennya-z-regulyuvannya-rinkiv-nebankivskih-finansovih-poslug> [in Ukrainian].
3. Harmashova, Yu. O. (2015). Osoblyvosti rehuliyuvannya ryнку finansovykh posluh v Ukraini [Peculiarities of financial services market regulation in Ukraine]. *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ekonomika i Menedzhment — Scientific Bulletin of the International Humanities University. Economics and management*, 14, 57—61 [in Ukrainian].
4. Verkhovna Rada Ukrainy. (2020). Pro zapobihannia ta protydiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia: Zakon Ukrainy vid 06.12.2019 № 361-IX [On prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, financing of terrorism and financing of proliferation of weapons of mass destruction: Law of Ukraine of 06.12.2019 № 361-IX]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy — Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 25. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> [in Ukrainian].
5. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2020, March). *Podannia zvitnosti NFU do NBU: adaptatsiia do novykh*

- vymoh i standartiv, plany rozvytku [Submission of NBU reports to the NBU: adaptation to new requirements and standards, development plans].* Department statystyky ta zvitnosti [Department of Statistics and Reporting]. Retrieved from https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/StatNBU_pr_2020-03.pdf?v=4 [in Ukrainian].
6. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2020, October 16). *Ohliad nebankivskoho finsektoru: strakhovi kompanii maiut perehliantuy strukturu aktyviv, a kredytni spilky — posylyty operatsiinu efektyvnist [Review of the non-banking financial sector: insurance companies should review the structure of assets, and credit unions — to strengthen operational efficiency].* Ofitsiine Internet-predstavnytstvo Natsionalnogo banku Ukrainy [Official Internet Representation of the National Bank of Ukraine]. Retrieved from <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-nebankivskogo-finsektori-fears-of-the-company-may-change-the-structure-of-assets-of-credit-unions-strengthen-operation-efficiency> [in Ukrainian].
 7. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2020, December 2). *Nebankivski finustanovy vidnovliuiut diialnist do dokarantynnoho rivnia — zvitnist za 9 misiatsiv 2020 roku [Non-bank financial institutions resume operations to the pre-quarantine level — reporting for 9 months of 2020].* Ofitsiine Internet-predstavnytstvo Natsionalnogo banku Ukrainy [Official Internet Representation of the National Bank of Ukraine]. Retrieved from <https://bank.gov.ua/ua/news/all/nebankivski-finustanovi-vidnovlyuyut-diyalnist-dokarantinnogo-rivnya-zvitnist-za-9-misyatsiv-2020> [in Ukrainian].
 8. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2020, December 7). *Kontrol za dotrymanniam minimalnykh vymoh ta yakistiu zvitnosti nebankivskykh finustanov bude posylenyi — Ohliad nebankivskoho fin sektoru [Control over compliance with the minimum requirements and quality of reporting of non-banking financial institutions will be strengthened — Review of the non-banking financial sector].* Ofitsiine Internet-predstavnytstvo Natsionalnogo banku Ukrainy [Official Internet Representation of the National Bank of Ukraine]. Retrieved from <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kontrol-za-dotrimanniam-minimalnih-vimog-ta-yakistyu-zvitnosti-nebankivskih-finustanov-bude-posileno-oglyad-nebankivskogo-finsektori> [in Ukrainian].